

מראי מקומות- מנחות ע"א

(ד) ר' מאיר בשי' ר"ש אמרה, דאמר יקציר ויאכיל אף מהשהביאה שלישי, אלמא קסבר כל לשחת לאו קצירה היא- תמה בחי' הרשב"א, מהו הראי' לומר דר"מ בשי' ר"ש אמרה, דלמא ר"מ מיירי בלא הביאה שלישי דוקא, ובזה ס"ל דלא הוי קצירה, אבל בשהביאה שלישי, אפשר דאף ר"מ מודה דהוי קצירה. ותי' דכיון דאמר דקוצר לשחת מפסיק, הרי משמע שהוא כל שחת, ואין חילוק בין פחות משלישי ליותר משלישי (וע' בהגה"ה שם מאג"ן ס"ט דהעיר דהא במתני' אמר ת"ק קוצר לשחת ומאכיל לבהמה סתם, ואפ"ה מפרש ר' יהודה דהיינו רק היכא דהתחיל בשלא הביא שלישי, ולא אמרי' דמדנקט ת"ק סתם כל שחת במשמע, ע"כ, ויש ליישב).

(ה) **אכלה חגב וכו', חרש מפסיק, לא חרש לא, בשהביא שלישי- הק' הטהרת הקודש, אם הא דשאני הבריייתא ממתני' הוא משום דהביא שלישי, א"כ מ"ש דנקט היינו ציורים דאכלה חגב, וכו', לימא סתם דאם קצרה לאחר שהביא שלישי דאינו מפסיק לענין פאה א"כ חרש. ותי' דתנא דבריייתא ס"ל דמשהביא שלישי פשוט הוא דהתחלת קצירה הוא, ולא הי' בא לחדש רק דבאכילת חגב, וכו', ג"כ חשיב דהי' התחלת קצירה, שהרי מסברא היינו אמרי' דאינם בכלל קצירה, וכמו דאמרי' לעיל לענין הא דקיטוף ביד מותר בקצירה קודם לעומר, משום דקיטוף לא חשיב קצירה, וכש"כ דאכילת חגב, וכו', לא חשיב קצירה. ומה דלמעשה חשיב קצירה, היינו כמו דהתו"כ בפ' קדושים מרבה קיטוף ביד לענין פאה מיתורא דלקצור, וגם קצירך דרשי' ליתור, ולכך גם הני חשיבי תחלת קצירה לענין פאה. ואע"ג דאם אכלה החגב לכל השדה פטורה מפאה, היינו משום דלא חשיב קצירכם, והוי כמו שקצרוה כותים דפטור מפאה.**

(ו) **אימר דשמעת לי' לר"י לבהמה, לאדם מי שמעת לי', דא"כ הוה להו תלתא תנאי- פרש"י, נמצא שיש ג' תנאים במתני', דת"ק**

(א) **אנשי יריחו קוצרין ברצון חכמים אבל לא גודשין- מה שאנשי יריחו היו מותרים לקצור קודם קצירת העומר, פרש"י בפסחים (נה:):** דהיינו משום דכל האיסור לקצור הוא רק דממקום שאתה מביא העומר אתה קוצר, אבל תבואת יריחו מעמקים הוא, ולכן אינו כשר לעומר, ולכן ממילא מותר לקצור שם קודם העומר. ומה דאין גודשין, כ' רש"י שם (נו. בסופו) שהוא משום דכיון שהוא מתעסק בה שמא יבוא לאכול מיני', ולכן גזרו בגדישה. ומה שלא גזרו בקצירה, פרש"י שם שהוא משום דחדש בדילי מיני' כולי שתא, ולכן אין לגזור אטו אכילה. ואף דבגדישה גוזרין אטו אכילה אף באיסור חדש, מבואר מרש"י שם שהוא משום דליכא פסידא אם אין גודשין אותה, ומשמע דמה דמתירין לקצור, הוא בצירוף שיש פסידא אם אינו

קוצר [ולכא"ו משמע מכל זה דצריך לב' טעמים, א', דממקום שאי אתה קוצר הוא, ולכן ליכא איסור דאורייתא, ב', דליכא פסידא, ולכן אין לגזור אטו אכילה כמו גדישה. ולכן צ"ע דברי רש"י לעיל (סח:), דכ' ב' טעמים אלו כאילו הם ב' פשטים, דאו דמותר לקצור משום שהוא במקום פסידא, או משום שהוא במקום שאי אתה קוצר העומר משם. וזה תמוה, שהרי ודאי צריך לטעם שאי אתה קוצר העומר משם, דזה התיר האיסור דאורייתא. ומה שאין בה פסידא, י"ל דזה בא לפרש למה אין גוזרין בה מדרבנן כמו בגדישה, וכמש"כ רש"י בפסחים שם, וצ"ע. ובדברי רש"י כאן אין להק' כ"כ, דאף דכ' ב' הטעמים, אפשר דכוונתו דצריך לשניהם, וכנ"ל, וצ"ע].

(ב) **ר' שמעון אומר יקצור ויאכיל אף משהביא שלישי- פרש"י, דאף יכול לקצור משהביא שלישי ויאכיל לבהמתו. והעיר הקרן אורה (לקמן עמוד ב'), אטו להאכיל בהמתו מותר לקצור כדרכו. ולכן כ' דמה דמתיר ר' שמעון לקצור משהביאה שלישי, אין הביאור דיכול לקצור משהביאה שלישי עד שנגמרה גדלתו, אלא רק כשהוא שלישי, דג"כ אינו כדרכו, יכול לקצור בשביל בהמתו [וצ"ע הגדר בזה, ולכא"ו כל זמן שאינו דרכו לקצור, מותר לקצורו בשביל בהמתו לשי' ר"ש].**

(ג) **ואימא ממין שאתה מביא אי אתה קוצר, וכו'- פרש"י, ולכן ממין שאי אתה מביא אי אתה קוצר, דהיינו חיטין כוסמין ושכולת שועל ושיפון. וכ' הרש"ש דמכאן ראי' מפורשת דמה דקרבן העומר בא מן השעורים, היינו מן השעורים ממש, ולא ממיניו.**

ופליג עלי' בשהביא שלישי, דס"ל דהוי תחלת קצירה. ולפי הנ"ל, מהכ"ת דס"ל לר"ע דבפחות משליש לא שמה קצירה אף אם קצרו לאדם, דלמא שמה קצירה, אלא דאפ"ה מפסיק מדלא עדיף ממנומר לאוצר, וכ' דישי ליישב [ואולי כוונתו דכיון דמדינא ס"ל כר"ע, גם זה חשיב דס"ל כוותי' בחדא].

אומר בהדיא דקצר לבהמתו, ור' יהודה אומר אימתי, בזמן שהתחיל עד שלא הביא שלישי, ובכה"ג אפי' לאדם נמי שרי, ואתא ר"ש למימר דאפי' דאף יקצור לכתחלה לאדם לאחר שהביא שלישי. והרי קיי"ל דכשאומר ר' יהודה אימתי, בא לפרש ולא לחלוק. והק' בחי' הרשב"א, למה לי כל האריכות, הול"ל בפשטות דאימר דשמעת לי' לר"י בבהמה, באדם מי שמעת לי', שהרי מדקאמר אימתי, ודאי הוא בא לפרש ולא לחלוק, וא"כ ע"כ ס"ל כמו הת"ק. וע"ש שביאר דמכח ה"אימתי" לחוד לא הי' יכול להק', דהי' שייך לומר דמה דאמר ר' יהודה אימתי, זה בא לפרש דהא דאמר ת"ק דקוצר לשחת, היינו רק היכא שהוא פחות משליש, אבל במה שאמר ת"ק שהוא רק לבהמה, בזה לא אמר ר' יהודה כלום, וא"כ אין מבואר מדבריו אם חולק ע"ד או לא. וע"ש שביאר באריכות איך הי' מוכרח להגמ' להק' דוקא משום סברא זו דהוה להו תלתא תנאי, בצירוף להא דאימתי בא לפרש.

(ז) **תלתא תנאי - פרש"י**, דר"ש ס"ל דאף יקצור לאכילת אדם משהביאה שלישי. והק' הקרן אורה, הא לשון ר"ש במתני' הוא דיקצור ויאכיל, משמע דוקא לבהמה ס"ל לר"ש דמותר לקצור משהביאה שלישי (וגם רש"י על המשנה כ' כן בפירוש בדעת ר"ש), וע"ש באריכות.

(ח) **לא חייב ר"ע אלא במנומר לקליות, אבל במנומר לאוצר לא - פרש"י**, שבישל כל צרכו, ומלקט ע"מ לאצרו ולישנו. כ' הטהרת הקודש, דאע"ג דודאי קציר לאוצר ודאי קציר הוא, מ"מ י"ל דס"ל לר"ע דכל שלא היתה התחלת קצירתו אדעתא שיקצור כל שדהו, וכגון הכא, ששאר הקלחים עדיין הי' לחים, לכך הוי הפסק, וצריך ליתן פאה אח"כ מכל קלח וקלח. אלא דהק' דאם זהו הביאור בש"י ר"ע, דמה דמפסיק לבהמה אינו משום דלא התחיל עדיין הקצירה, אלא משום דלא הי' דעתו עדיין לקצור כל שדהו, ובזה גרידא מהני להיות הפסק בין פאה לפאה, א"כ מאי אמרי' בהמשך דר"מ סבר לה כוותי' בחדא ופליג עלי' בחדא. דהיינו, דר"מ ס"ל כר"ע בלא הביא שלישי, דיכול לקצור אף לאדם,